

Уважаема редакция,
Поемата, която ви изпращам, е писана през януари 1988 г. под въздействието на екологическата обстановка в Русе по онова време. През февруари същата година по „височайше“ нареждане е спряна от печат във в. „Литературен фронт“, заедно с други материали, след като пак там бе спряно и моето „Открито писмо до председателя на Съюза на румънските писатели Д. Р. Попеску“ по същия проблем. Преди това поемата е предлагана безрезультатно и на в. „Дунавска правда“. През март е

прочетена пред софийското събрание за учредяване на Комитета за спасяване на Русе и успоредно с това разпространявана апокрифно в различни варианти, с пропуски и грешки.

Може би след публикациите „Еднопосочни телекси“ и „Потресаващи минути истина“ най-после вестникът ще възстанови и тази поема в нейния автентичен вид, заедно с това пояснение, като още едно творческо свидетелство от онова време.

Авторът

ЕЛА И ВИЖ!

ПУБЛИЦИСТИЧНА ПОЕМА

1.

Хей, ти. . . И ти. . . И ти —
достатъчно си ме разпитвал
как живеем тук.

Ела и виж
как обдаци отровни пълпят над реката
и сграбчват в гибелна прегръдка моя град!

Ела и чуй
как упоените от хлора улици
зоват за помощ денем с тишината си!

Ела и виж
как дъждовете киселинни избродирват
зловещите си монограми по лицата ни!

Ела и чуй
как кашлица раздира нощния покой
и гълъбите на площада сепнати политат!

Ела и виж
как лете са тропосани като с картач
оскъдните листа по дървесата!

Ела и чуй
стенанията на децата в полусън:
„Кой тъй е стиснал гърлото ми, мамо!“

Ела и виж
как учениците със маски марлени
като хирурзи влизат сутрин в клас!

Ела и чуй
забавения ритъм на сърцата —
забързаните крачки на смъртта!

Ела и виж,
докато младите не са започнали
да се целуват със противоположи!

Ела и чуй
как телефоните тревожно тук звънят
и проверяват живи ли сме още!

Ела и виж
сълзите на жените с гаснещи утробни
над детските колички и леглата!

Ела, ела и виж!
Макар че тук, изглежда,
и Данте би отказал да те води.

2.

Сънувах картата на моята родина,
но мойт град го нямаше на нея.
Искреше Дунав, зеленееше се Мизия,
Балканът виеше кафяв гръбнак. . .
И картата, подобно пъстра дреха
бе закопчана с малки тъмни копчета —
села и градове. . .
но Русе там го нямаше.

Какво се беше случило със него!
Дали не бе навеки изоставен
от своите злощастни мирни жители,
подобно Чичен-Итца и Паленке!
Или мъглата беше го погълнала
най-после в своята отровна паст
през някоя фатална нощ, каквито
светът познава още от Помпей. . .
И сякаш чух как някой ми прошепнат

„Което може да се случи — то се случва.“
Сънувах картата на моята родина,
но мойт град го нямаше на нея. . .

Ела, ела го виж,
преди сънят зловещ да се е сбъднал!

3.

Боже на дърветата,
на птичките и на тревите,
тях поне спаси,
ако човекът тук ти е опротивял!

Зная,
има ли вода, растителност и твари —
някой ден човекът пак ще се роди.
По-неопитен навярно,
ала по-първичен, доверчив и чист.

И дано е скътал някъде дълбоко
в своята необременена памет
спомен за предишните си грешки.

Боже на дърветата,
на птичките и на тревите,
тях поне спаси,
защото са невинни!
Изпитните, знам, са за човека.

4.

Къде си днес, мой учителю строг,
от часовете по химия!
Къде си — да застана сега
на поправителен изпит пред теб.
Да разкажа урока за хлор,
за киселините,
които разяждат гърдите ни.
Знам, ще ми пишеш шестица,
но къде да вървя по-нататък със нея,
щом годините ми са преброени,
а и всички в този град са отличници
по този толкова труден предмет! . . .

Къде сте и вие, учители мои,
по анатомия, по история и по етика —
и на вас има какво да разкажа.
Например за органите ни,
които фотографирани
висят из рентгеновите кабинети
като снимки на „безследно изчезнали“. . .

Елате, учители мои, елате —
заставам на поправителен изпит пред вас
в последния университет на живота ми.
Проверете горчивите ми познания,
преди да съм замлъкнал завинаги,
преди да се е превърнало всичко
в мълчание!

Русе, януари 1988.

Здравко КИСЪОВ